

viser det sig, at disse for et Antal af 215, som de udgjøre efter de bestaaende Regler, have været saaledes fordelte, at af de paagjældende Børns Forældre have 41 pCt. været næringsdrivende, 18 pCt. kommunale Embedsmænd, 17½ pCt. Enker, 10 pCt. Jordbrugere og 14 pCt. Embedsmænd, men af disse Embedsmænd er det igjen oplyst, at de Allerfleste have været Landsbypræster, og vi have jo havt Leilighed nok til at erkjende, at idetmindste en Del af dem ikke kan henregnes til de Folk, der befindes sig under bedre Vilkaar. Der var blandt de Embedsmænds Børn, som havde faaet disse Beneficier — og det turde ogsaa være af en vis Betydning med Hensyn til Beneficiernes Uddeling — 21, som vare Børn af Præster, kun 4, hvis Forældre henhørte til den militære Embedsstand og 4, der henhørte til den civile Embedsstand. Jeg tror derfor virkelig, det er en urigtig Opfattelse, naar man ser hen til disse Skoler, som om de vare Anstalter for formuende Folk. Naar der er føjet til, at det vil være uindvendigt at yde et saa stort Beløb hertil, fordi den samme Undervisning ydes privat „paa en anerkjendelsesværdig Maade, uden at Staten yder den nogen Understøttelse, og naar henses til den Tilbageholdenhed, der vises, naar Taler er om at hjælpe Uformuende frem til en noget større Almueoplysning“, maa jeg dog dertil bemærke, at man ikke saaledes kan opstille som en afgjort Regel, at den samme Undervisning kan gives privat. Man kan sige, at den kan gives i Kjøbenhavn, men det maa dog erindres, at selv her, hvor Metropolitanskolen virker, og hvor Beløbet af Skolepengene efterhaanden er forhøjet i den Grad, at det er stillet over Skolepengene i de andre lærde Skoler og vistnok fuldstændig lige med, hvad man giver i de private Skoler, medens kun 5 pCt., altsaa ikke 1/6, som andetsteds anført, men 1/20, har Beneficier, hvilket sikkert ikke er mere, end der ved de private Skoler kommer frem, har Forholdet dog været saaledes, at man i Metropolitanskolen ikke kan optage alle dem, som ville ind i den, men har maattet tilbagevise en Del. Dette synes dog at være et Slags Bevis for, at denne Skole, selv her, hvor den store Konkurrence er tilstede, maa

indtage en respektabel Plads. Gaar man udenfor Kjøbenhavn, kan man vel sige, at man kan faae den samme Undervisning der, men man kan ikke bevise det, og det er vist, at man, hvor man har forsøgt det, ikke har kunnet gennemføre det uden en vis Understøttelse; det har vist sig, at man, selv hvor man har gjort Anstrengelser i den Retning, har maattet søge hen til at faae Understøttelse af det Offentlige. Naar det siges, at der vises Tilbageholdenhed, forsaavidt Talen er om at hjælpe Uformuende frem, er dette ogsaa en Uttring, som kunde have været sparet, fordi den ikke er begrundet. For det Første tør jeg paastaa, at man netop ved Understøttelsen til de lærde Skoler hjælper de Uformuende frem; thi det er ganske vist, at en stor Masse af de Uformuende netop ad den Vej naar til at faae en mere udvidet Dannelse, og dernæst tror jeg heller ikke, det kan siges, at der fra Ministeriets Side er vist Utilbøielighed til ad anden Vej at skaffe Trængende Hjælp. Der foreligger saaledes idag et Forslag af den Art, hvortil jeg har sluttet mig, ligesom jeg selv har været med til at bringe denne Post til Tilværelse. Naar man nu endelig kommer til Sorø Akademi, kan man naturligtvis sige, at Udgifterne der ere større, men ogsaa der findes forresten uformuende Folks Børn. Man siger, at Udgifterne der ere større end ved de andre Skoler, men for det Første maa man ikke se bort fra, at disse store Midler netop ere henlagte til Akademiet for paa en vis Maade at kunne give det et fyldigere og et lidt mere storartet Præg. Dette er imidlertid i Tidernes Løb gaaet lidt tilbage; det har været fuldkommen berettiget, og det er ikke saa underligt; men om man end efterhaanden har søgt at udvise dette noget, vil Sagen, hvis dette sker i en urimelig Grad, stille sig anderledes. Mindretallet opstiller nu en Beregning, hvorved det faar ud, at det Offentlige yder et aarligt Tilskud af 5—600 Rd. for hver skolegængende Discipel; men det er ved en fuldstændig Bildfarelse, naar Mindretallet er kommet til dette Resultat. Det gaar ud fra, at, naar man fradrager, hvad der maa fradrages, bliver der 50,000 Rd. — dette vil jeg lade staa hen, jeg skal